

REVISTĂ LITERARĂ
reportaj - satiră - umor

Inregistrată Tribunalul Arad,
Secția III Nr. 22/938

Director:
SIMION MICLEA

Redacția și Administrația
ARAD
Str. Alexandri 5.

ABONAMENTE:
In oraș: 150 lei anual. In
județ: 120 lei anual, 500 lei
pt. întreprinderile mijlocii
1000 lei anual pt. marile
întreprinderi

De ziua noastră!...

— Să fim buni!? — Nu! — Ibeme mereu la ordinea zilei
— Tot alături de Jakab Géza — Întră și alții în ciorbă —
— Păcatele trecutului —

...E ziua noastră de sărbătoare doar!... Bravo! împlinește șase ani — șase ani mari și lați — de existență terestră și tipografică!... Sărbătoare fiind, ar trebui să fiu bun azi, să nu mai răscolesc sentimentele și amintirile lui Ibeme, cel care singur este ziarist la Arad sau să nu răspund anonimului dela Ardealul!... Dar nu sunt! Vreau să scriu și azi cu venin în loc de cerneală! Nu vreau să uit nimic; nu las nimic nerăsunat!... Vreau să se termine odată cu atitudinile fleșcăite, rezumate în cuvintele: lasă-l săracul, că și el ar trăi!... Dar s'a dovedit de atâtea ori că cel pe care nu-l lași să moară, nu te lasă să trăiești sau dacă l lași să trăiască, nu te lasă el pe tine... Deci pe ei!

Ibeme, n'a mai răspuns. E prudent căci din momentul ce ar încerca să-și denatureze declarațiile făcute privitor la Jakab Geza, s'ar compromite singur. Or, nu-i Ibeme atât de imprudent. Și are dreptate: le vom publica noi, la momentul oportun. Se va vedea atunci cine e Ion B. Martin, cel care pretinde că a făcut România Mare. Atunci, abia se va vedea ce lucruri grave a afirmat Ion B. Martin despre Jakab Geza. Normal ar fi fost ca Ion B. Martin știind cele ce susținea că le știe despre Jakab Geza — și pe cari le-a divulgat în fața martorilor — să-l dea pe saciiul redactorilor — să-l dea pe saciiul redactorilor — să-l dea pe saciiul Stauber pe mâna poliției!... Dar nu, I. B. Martin n'a făcut-o ci l'a ales în comitetul breslei!

De ce Ibeme?... De ce?
Te vor blestema urmașii pentru lucrul acesta!

Să mai „puricăm” nișel afirmațiunile făcute de Ibeme în răspunsul publicat la 25 Ianuarie.

...Zice acolo, printre altele:
„N'am cunoscut subvenții și nici ajutoare din afară; am trăit din contribuția cinstită a cititorilor, pe cari i-am servit cu cea mai bună conștiință, informându-i și cu ajutorul bănesc al familiei mele”.

...E scris cu atâta patos acest pasaj încât face impresia că Ibeme cred ce scrie...

Cât privește familia sa, nu ne interesează!... Dacă ar avea vreo fată, — poate!...

Privitor la chestia cu ajutoarele

Să câie
și
scrie:
Radu Baltag

din afară invocată de Ibeme — fiecare vorbește de cel doare! — găsesc în Bravo! No. 11 din 16 Aprilie 1933, următoarea notă, publicată sub titlul „gazetărești”.

„Cotidianul „Știrea” No. 290. scrie între altele mai bune și mai... bune, că ziaristul polon Jan Gruzewsky, când cu vizita la Arad, a fost însoțit de la Palatul Cultural, de la Kányá, de în sus, de în jos, de către — între alții — d. Martin I. (pe atunci încă nu era și Bel! notă de acum!)

Ori, tocmai la ora indicată de Știrea, d. Martin a fost văzut prin oraș alergând după vreun interview cu nuanțe financiare.

Intrebăm: nu cumva a fost vorba de invitația dlui Kohn, făcută în numele dlui Mayer, director la fabrica de textile a baronului Neumann — știți că a cărui arestare o cere cu atâta patos „Știrea” — sau de vreo întrevvedere cu d. ing. Șt. Mateescu, dir. uzinei electrice asupra cauzelor curentului electric? Aud? Este?”

S'o mai comentez?

Mai scrie Ibeme în același răspuns:

„Ziarul „Știrea” n'a fost niciodată o tribună a polemicilor” (probabil Ibeme a voit să scrie a polemicilor dar i s'a bălbăit tocul!).

... Ibeme a început să-și piardă memoria: a uitat de polemicele cu... Mussolini? Și apoi dovadă că „Știrea” a și polemicizat, o găsem tot în colecția „Bravo!” și anume în același No. 11 din 16 Aprilie 1933.

Iată ce se scria sub titlul „Cum devine cazul?”

„Sunt mulți cari își amintesc încă: apărea „Aradul”. Din oarecari motive „Știrea” a început o campanie contra „Aradului”. „Aradul, natural, i-a răspuns așa cum se cuvine și văzând disproporția între atac și răspuns, directorul ziarului „Știrea” a intervenit la forurile pe cari le-a crezut cu autoritate, în sensul că „Aradul” să înceteze campania pornită contra „singurului cotidian românesc din Arad”.

Curat vorba aluia: luați-l de pe mine că-l omor!”

Iată, două laturi a lui Ibeme. A treia e cea cu Jakab Geza, iar a patra. plafonul și parchetul, le vom prezenta în săptămânile viitoare...

Gașca anonimă dela o publicațiune locală care acționează idem — adică tot anonim, a intrat și ea în... ciorbă. Intrarea s'a făcut după anumite inspirațiuni caferiste și este realizată, contabilicește: pe deoparte se dă la om, pe de alta-l linge. În felul acesta anonimatul ardelean speră să realizeze un perfect echilibru între profit și pierdere, echilibru să-l exploateze'n sânul familiei!...

Pe semnatarul acestor șire nu-l ating, iar Miclea m'a rugat să transmit anonimilor dela Ardealul rugămintea sa de a-i trimite factura ca să achite contra valoarea reclamei ce i s'a făcut!... Pentru viitor, roagă și nu i se mai însereze numele și activitatea în acea gazetă, deoarece valoarea ei publicitară este foarte redusă, așa că e inutilă orice cheltuială!...

Radu Baltag

Contraserviciu

— Ascultă-mă Lică, tu stai la noi în casă de cinci ani. Așa e?
— Așa e tată-socrule
— Și n'ai dat nici un ban în casă.

— N'am dat tată-socrule.
— Și de câte ori ai avut câte o ceartă în familie, eu am fost de partea ta.

— Exact tată-socrule.
— Ți am plătit o mulțime de datorii.

— Mi ai plătit tată-socrule
— Ei uite am să te rog și eu să mi faci un contra serviciu.

— Cu plăcere tată-socrule.
— Spune-i te rog, soacrătei că cele două bilete de bal mascat, cari le-a găsit ea pe jos, în sufragerie — ți-au căzut ție din buzunar. Și suntem chit.

Speranțe

— Bere absolut exclus, explică doctorul clientului său. Dar ți-am mai spus acum șase săptămâni că n'ai voie să bei alcool, sub nici o formă.

— Știu, domnule doctor, dar credeam că între timp, știinta medicală a mai făcut ceva progrese.

Șase ani...

Odată cu eșrea din mașini a acestui număr. BRAVO! împlinește ȘASE ANI...

Priviți, acești ȘASE ANI, prin prisma eternității, nu înseamnă nimic.

Priviți însă acești ȘASE ANI, prin prisma împrejurărilor și sbaclumările dela 1933 și până acum, înseamnă foarte mult.

Sunt ȘASE ANI de sforțări supraomenești, tăcute și netrimbiate în public; sunt ȘASE ANI de multe privațiuni; sunt ȘASE ANI de multe suferințe, provocate de lipsa de înțelegere a unora, de răutatea altora; sunt ȘASE ANI de linie dreaptă, de drum drept făcut fără surle și fără atentate la fondurile instituțiilor publice și de apeluri la sentimentul de caritate a potențailor industriei și comerțului, toți streini de neamul nostru.

ȘASE ANI... în cari am urmărit născut linia fixată la apariția lui BRAVO!... Asta s'o facă, înainte de a vorbi, cei ce uridă azi!...

A fost o luptă, o luptă crântă, dar am biruit: BRAVO! este azi în mâinile tuturor, tirajul său întrece pe a orișel publicățiunii românești din Arad; am creat un stil, am creat un gen în gazeta românească a Aradului. Și mai cu seamă am refăcut încrederea în publicațiunile românești încredere torpilită și compromisă de atâția chemași și — mai cu seamă! — nechemași!

Nu revendicăm meritul întreg pentru noi. El revine tuturor aceluora ce au pus umărul la carul redacțional al lui BRAVO! publicând un spirit, o glumă, o răutate, toate cu dorința sinceră de a îndrepta un rău. Au scris mulți în coloanele noastre. Unora aceluora le au crescut aripile din cari azi bat, sburând pe alte meleaguri. Suntem mândri și noi — cei de azi — de ei!... Cu ajutorul lor am îndreptat multe. Au plecat. Alții au venit în loc. BRAVO! merge înainte. Mai bun mai rău — din punct de vedere redacțional — dar întotdeauna în plină actualitate și în fiecare Duminică în mâna abonaților și cititorilor săi... Aceste sunt calitățile lui BRAVO! Aceste au făcut că din joia de țigardă ce apăruse în ploioasa Sâmbătă după amiază, marcată pe răbojul veșniciei cu 3 Februarie 1933, va crește mândrețea de foale care-i BRAVO! astăzi! Eram mulți atunci. Am fost puțini o vreme. Astăzi suntem tot puțini, dar suntem suflet din sufletul celor dintâi. Avem și acum curajul de acum ȘASE ANI!... Și am fi în stare și acum să scoatem BRAVO! fără un can în buzunar: numai cu suflet și încredere în forțele noastre.

ȘASE ANI!..

Începem, sub același semn al sârăciei, demnității și curajului, al ȘAPTELE AN, promișând că BRAVO! va fi și în viitor ce-a fost și până aci.

Vom spune și de aci înainte adevărul pe față, sau când nu vom putea, îl vom îmbrăca în spumoasă și vesela haină a glumel, sau înșepătura picană a ironiei!...

Drum bun BRAVO!

Simion Miclea

Brad

— La studio Brăcișă se filmează filmul de mare atracție „Racova Melody 1940” cu o gingașă brunetă. Vedeta, cu cei doi interpreți, joacă cu mult brio, dovenindu-și încă o dată marea clasă și înaltele aptitudini. E un film senzational, nelipsind humorul și farsa. Iată o scenă numai: artista se lasă fotografiată cu cei doi eroi colocatari, iar când a fost gata pozele băieții văzură că aveau coarne. Ce se întâmplase: fata ridicase deasupra capului lor câte două degete delicate. Montajul: grandios; Muzica: *Andris*; Idee: trei sfărtaie; Tablouri: *Erzsy neni*.

— Cele două surori unguroaice, dintre care una nu de mult a venit dinspre drumul dela Abrud, se laudă în gură mare că sunt cele mai fericite fete fiindcă în curând vor veni și la ele feți-frumoși ca din povești să le fure și să le ducă din Bradul nostru, care spun d-lor e prea mic pentru fete de domni...?! cu sânge albastru cum sunt ele. Noa, că doară nu!..

— Doctor Galus dela Steier în fiecare dimineață iese în poartă prefăcându-se că întreabă nanele ce trec cu „plevuri” la piață că au lapte de vânzare sau nu? Oare are nevoie, într'adevăr de atât lapte?

— În schimb domnișoara aia plânge mereu că s'a dus zăpada și a rămas cu nădrăguții imprumutați. Dar lasă duduie că iar va fi zăpadă, dar atunci să nu pleci la ski cu... ăla, ci tot cu... ăla că doar vezi că eiți cântă cu harmonica și apoi nici nu te-ai potrivit cu altul așa bine!..

— Domnișorul S... a fost de Crăciun la Arad. Cică avea omul chestii de aranjat pe acolo. Inșă a fost văzut cum și cu cine... îl privește. Dar nu-i frumos să calci în picioare prietenia ce ți-o oferă omul!..

Vărfurile

— Cei trei „B” sunt pe cale de a-și lichida societatea căci unul a murit, unul e la pușcărie, iar al treilea avem speranța că va fi internat într'o casă de corecție.

— Pentru Mitică al nostru radio are o mare însemnătate deoarece pe lângă muzică are darul de ai aduce și câteva nevăstuțe amatoare de muzică, de peste vale. Tot ar fi bine dacă Mitică ar avea mai multe șcaune în locuință!..

— Macavei măcelarul a comandat câteva perdele la măcelărie pentru a putea sta mai în taină de vorbă cu sorele în vederea împuturii numărului bapțiștilor pentru a putea cere deschiderea adunării.

— La întoarcerea în comună studentul Fery, va putea umbla toată noaptea fără a mai fi expus la șocuri, căci primăria a împușcat toți câinii.

Mesteacăn

— Zeul dela Mesteacăn de Bobotează s'a deplasat până la Caracal educând surorii sale un plocn frumos. S'a'ntors la Revelion pe la Vinț, petrecându-și câteva momente fericite. Atragem atenția zeului că la Vinț nu-i ca la Mesteacăn să poată vizita la ori ce oră din noaptea toate paturile din casa sa.

— „Vântul Turbat” din Mesteacăn în calitate de Episcop al bisericilor ortodoxe a început a nu-și mai cunoaște seara poporeni săi. Cerem să mai urmeze un an la „obodă” pentru a învăța să zică și el bună seara când îi întâlnește.

Nădlac

— Oare de ce învățătorii slovaci, originari din Ceho-Slovația, detașați la școala din Nădlac și *piđtiđi* de statul român — în baza convenției și prieteniei... reciproce — cheamați să se manifesteze ca adevărați prieteni ce sunt țării noastre atât de ospitaliere, nu participă la Te-Deumurile ce se fac în zilele de sărbătoare națională, ca 1 Decembrie și mai ales în 24 Ianuarie, când numai un învățător (din 6) a fost prezent?

Oare, să știe în chestia asta mai mult Samko baci?..

— Mă Gutmane, (zis și „Cripic”) ai putea să ne spul cum dormi... noaptea, cine te trezește din somn și — mai ales — de ce te trezește? Asta, pentru că suntem tare curioși!..

— Oare ce are Iuliana Hârjia cu lumea care trece pe stradă, și strigă după neveste câte toate? O întrebăm noi, cine a fost ea când a fost fată și cum era? Nu mai vorbim și n'o mai întrebăm cine era acela cu cojocul de piele cu care vorbea seara pe fereastră!

— Fostul popă al Năzăritenilor s'ar însura. Ori care nevestă care se duce după el capătă câteva lărfuri de pământ „irichis” și are ocazie să fie găzdarită. Cum rămâne însă cu partea a doua baci Cobzaș, căci dacă îi mai tânără are preferința mai multe!..

— La sfântul Ioan un preot și-a serbat rumele. Cum o fost, cum n'o fost, destul și bine că la urma nu șila cum să și apere pielea la el în casă! (Foarte serios!)

Săvârșin

— Se vorbește pe la noi că la „domnul” Péter se cam adună preoții din loc și din jur, la câte o partidă de cărți sau rōmi cu „hârjarii” și „jidanii”, partide ce se desfășoară într'o atmosferă îmbibată cu miros de băuturi și gros fum de țigară și lulele: ca să vezi vreo față sfînjită, trebuie să tai fumul cu „brîșca” și să te uiți bine, c'altfel ușor îi poți confunda!..

— Și se mai vorbește pe la noi, c'ar trebui să existe mai multă „frățietate” și solidaritate între intelectualii noștri și să nu tragă ei — ca boii ceta nărăvași! — în toate laturile de plugul românesc, atât de puțin prețuit de nobilii localnici dar domiciliați la Budapesta!..

Păuliș

La recenta examinare a corurilor în vederea concursului ce se va ține la Brad în ziua de 25 Martie, corul din Cladova s'a prezentat în condițiuni admirabile, punând în umbră pe cel din Păuliș. Apoi nici nu-i mirare că s'a'ntâmplat lucrul acesta, deoarece dirijorul din Cladova se ocupă de cor, nu ca cel din Păuliș — tare ni se pare că-i director școlar! — face probe numai la 2—3 luni odată!

Curtici

Am avut zilele trecute o serbare frumoasă. Toate au fost aranjate bine, toate au mers ca pe roate, până chiar și corurile. Singurul lucru ce n'a mers bine a fost mânia, supărarea dintre conducătorii de coruri... Mânia dintre ei n'a mers și a fost văzută de toată lumea!.. Oare fără asta nu se putea?

Pecica

Nu-i așa mult de atunci. Poate vă mai amintiți despre eroii dela Sf. Ioan, cari bazându-se pe calitatea lor de „finanți”, au intrat „cum îl cuiu” la restaurantul „Elite”, unde provocând puțin scandal, față de numărul adversarilor mare, au căzut ca toți, eroii în... zăpadă... Încheerea a fost: primul finanț a făcut cunoștință cu un dac de billart, altul a leșinat, al treilea (cel mai tare) a fugit iar ultimul a pupat trotuarul!..

— Am vrea să știm dece un liber profesionist dela noi tolerează — ca bun patriot român ce se preținde — în cancelaria sa o jdanță și doi dintre cei mai mari șovinisti unguri?

Băița

— O fetiță din centrul orășelului nostru ce la cântar trece de 65 kg. de când „puțul” ei a plecat, tot mereu umblă cu ochii înroșiți de p'âns. Asta pentru a arăta tuturor cât știu fetițele dela noi să fie la un băiat.

— Pela noi se svonește că unul are de gând să tipărească și scoată o carte intitulată „Aventurile lui nenea Țicu”. Noi, pentru că, cartea să aibă un nume mai aproape de realitate propunem ca ea să fie intitulată mai bine „Năstrăveniile lui Țicu”.

Șebîș

— Dela colț a treia casă, șade-o doamnă și iubește!.. Dar zadarnică-i iubirea, căci cel pe care-l iubește, nu vrea să știe de ea!

— O alta, cuconiță mai mică și cu poale, moare să se mărite cu'n ceferist!.. De ce nu-i faci pe voie domnule!

— A'ia, a plecat la târg să-și cumpere niște cai sau vaci, ce-o nimeri mai bun. Dar acasă a venit cu o pereche de... șoșoni. Oare p'ăștia poate prinde la plug sau îl poate mulge?

Avram Iancu (Vidra)

— Mare casă a început să se zidească'n dosul crășmei! Și din cărămidă! A cui o fi oare? Nu cumva e a lui Nicolae, ăla cu fabrica de bani din Beograd?

— La manevrele trecute, femeile credincioase s'au rugat, în mod neobiceiuit pentru bărbații lor plecați... Dar cele necredincioase ce au făcut?

Tălagiu

— Oare de ce domul ăla care plătea țiganilor nu mai dansează cu domnișoara aia?

— Zăpada nu mai e. Cu toate acestea un bălter de pe la noi s'a găsit să meargă la Vărfuri ca să se dea cu sania. Dar a venit tare supărat!.. Oare de ce?

Buteni

— Unui dela noi s'a apucat de scamatori!.. Și lo face cu atâta pricepere încât a stărnit admirația tuturor. Numai unul a zis: Măi Petre, Petre, bine-ar fi de tine dacă te-ai pricepe așa de bine și la meseria ta!

— Câțiva tineri, umblă cam haimana de cum se'nseriază până ncepe a se lumina de ziuă... Noroc că acum pomii au rădăcini bune și... electrica luminează. C'altfel!..

Hălmațiu

Acum frate mai departe
Să scriem cele'n tamplete.
Foaie verde foi de fag,
Te-am avut Giulă cu drag,
Dar acum cu șmecherie
La Borza în barbitrie,
Ai făcut un lucru gros
Ce a rămas acolo jos,
Dar și unul subțirel
Se uita lumea la el.
Brigaderul dela gară
Are o furnică mare,
Dar nu i e destul măi frate
Te mai duci și'n altă parte.

Foaie verde de săcară
Te-am văzut eu într'o seară,
Foaie verde de pe coastă
Pe la Marioara noastă,
Să ști că-i un lucru trist
Fiindcă nu ești ceferist.
Iar la Tisa peste vale
Este o babă, o cheamă Floare,

Dacă n'ar fi bătrânețe
S'ar ținea de tinerețe.
Ea de lucru s'a lăsat
Și-i după mincini prin sat,
Merg doar cu depănatur
De cutreeră tot satu:

Dela Ana la Măriuța,
Dela Eva la Anuța
Doar aceste de-o părere
Fiindcă au aceeași piele
Iar hornariul nostru Zsák
S'a'm brăcat tot într'un sac,
De dor după servitoare
Ca fost albă la picioare.

Dar o, mai doresc și alții
Fiindcă se iubeau ca frații,
Iar acum cer iertăciune
Căci mă duc la'n gropăciune,
Ca murit una la Steie
A brutariului femeie

Foaie verde de prin Leasă
Cum se zice „peculeasă”.
Casă nu vă plictisea
Săcărâmb mă iscălesc.

Săcărâmb.

Hălmațiu

— Leștorenii bănuind că onorata capră nu mai are nici un dinte s'au gândit c'ar fi bine să la pădurea și pășunatul dela Hălmațeni. Dar onorata doamnă capră, a strănutat odată încât bieții Leștorenii nu s'au oprit până acasă... Urmarea: au fost dați în judecată pentru „mugurii” caprei, „mugurii” ce vor costa scump de tot!..

— Cuiă Domnului trebuie să se roage mai bine pentru confratele său: acesta a obținut grâu dar îi mai trebuie și puțină carne și un kil de vin!..

Lipova

Mare tărășenie și cu domniăștia mari de pe la noi!.. Iacă unul de pe aici, șef la ocolul silvic, a făcut un denunț la parchetul Timiș, împotriva unui brigadier silvic. Ce l-o fi determinat pe d. inginer-șef să facă denunțul amintit, nu se știe, dar suficient e că, brigadierul a eșit cu fața curată din întreaga afacere. Dacă ar fi însă numai atât, ar fi bine! Acum, brigadierul a făcut proces de calomnie împotriva inginerului!.. Ce o eși din toată treaba asta, habar n'avem, dar tare suntem curioși!..

Ține minte trei cuvinte:

„Bravo!” merge înainte!

Trăznăi la... microscop

O importantă instituție, cu mulți angajați și angajate, din Timișoara este condusă de un confrate. De curând a fost angajată o nouă casieră, o fată nostimă și dulce (așa e zice, fiindcă eu n'am gustat-o). Într-una din zile, între Director (așa se spune confratelui) casieră și o cheie angajată s'a iscat următoarea discuție, pe care am surprins-o.

Casiera. Domnule Director, când să-mi măriți leața?

Directorul: Mai așteaptă și dta, Mary, a stat cu ea mică trei ani, avut noroc cu mine de i am mărit-o, altfel era și acum cu ea tot așa.

Strict autentic.

Un confrate, sosit la timișoara, de prin Brașov, sau așa ceva, de câteva luni se plânge de insomnie. Din acest motiv a ajuns în conflict cu directorul ziarului, la care lucrează, încă pentru a se răsbuna pe nopțile albe, doarme toată ziua.

Ceeace a făcut pe un prieten să-i comande un post de portar de noapte la vr'un bar, sau local de noapte. El a luat invitația drept sebasă și de atunci cutreeră în fiecare noapte localurile, iar dacă cineva îl întreabă despre aceste peregrinări, el răspunde candid: imi caut un loc.

Un alt confrate, care pe vremuri indeletnicea cu alte meserii mai productive și mai lucrative, fiindcă

erau mai apropiate de mintea lui, a fost angajat în calitate de corespondent ajutor, al uni mare și „curajos” ziar din capitală, pentru metropola bănățeană.

Drept primă manifestare a sa, în noua calitate, cititorii numelui ziar au putut să i cetească, în Nrul 3947 din 28 Ianuarie, următoarea perlă:

„Procesul deratizării șobolanilor la Timișoara... afacerea cu deratizarea șobolanilor, are un dedesupt necurat (necurat coane Tudorică)... așa zisa otravă, nu era altceva decât un fel de mămăligă din porumb stricat amestecată cu ceapă de mare...”

Am reproduș numai câteva crâmpie din corespondență, pentru ca cititorii acestui admirabil „Bravo!” să nu fie otrăviți, de cele scrise de acest confrate „otrávit”.

Un prieten al nostru, care în timpul liber se ocupă cu farsele la telefon, a făcut următoarea „șotie” unui cunoscut, evreu.

- Allo, cine i acolo, d. Lichtfuss?
- Da.
- Aici vorbește d. Cuza.
- Nu vă cunosc.
- Nu face nimic.
- D le Licht uss, mâine sunteți acasă? vreau să vă vorbesc.
- Nu, nu voi fi acasă
- Păcat, vroiam să vă trag două perechi de palme.

p. conf.
Nae Trăznăe.

Gila Iuân Nojiță șicire...

Noa și opu cum vă spusdi mai amu o săptămână, mo giung'et odată în coace gi giloc mam băgat în apă. E numa traba asta no fost așa luce cum am ghingit io că abge mam băgat în colna oșeta Inge il apa că unu mo și apucat gi brâncă și mo îngesat cu sila sub stropitoarea gila on loclorlău șie nu să vige că tera băgat în pod și mo finut aclo gi mo curs on dărăb ge vrieme apa drept în moalite capului gi tera să mi să topască crleru și să agiung să scriu prost ca domnu Gorgan. Numa mam strămbat odată la șie la șie mă finte și mo lăsat și leși gi sub stropitoarea așeta bato soarile. Noa apu geaclo o zis că trebe să mă duc în sobă cu aer cald. Mam dus io că dară nam mal fost paclo șam vrut să văd tăce gi paclo. Și mam băgat dară. Dapă aclo o fost o căldură gi niși vara pă vremea sășeratul nul: să uscă și sufletu gin cine gi când leși geaclo leșel mal săc gicât Scirea șeia șeo fost

Instrucțiuni

— Eliso, (ii spune domnul bonei) mâine dimineață am o întâlnire importantă. Mă trezești neapărat la șapte. Dacă însă la opt nu m'am sculat încă, nu mă mai trezești până la prânz.

Provincie

Popic sosește noaptea lărzii într-un orașel și frage la un han. A doua zi abosil mort, nu se putea decide să se scoale Deodată o bătaie în ușe.

- Cine e?
- Eu, patronul!
- Ce dorești domnule? Sunt obosit și vreau să mai dorm.
- Te aș lăsa ducuros, dar imi face nevasla scandal că are nevoie de cearceaf să poată pune masa.

Surăs în lacrimi

Următoarea anectodă circule, acum, la Praga, unde durerea n'a omorât spiritul.

- Ce faci duminica aceasta?
- Mă gândesc să fac turul Republicii.
- Bine, dar ce ai să faci, atunci după masă?

Șetin

— „Bucur” nu se mai bucură și „Veselinu” nu se mai veselește că mașina de fabricat bani, a fost descoperită și sechestrată. Șmecheri oameni, n'avem ce zice!

— „Dentistu” caută fălci de cai, măgari, boi și vaci, ca să le scoată măselele fără durere cu noul lui preparat „NA-SU”. Amătorii îl vor găsi zilnic în birt la „Nandor” dela orele 6—12, iar dela 12—24 noaptea în „biserica” lui „Nașu” unde își pregătește preparatul miraculos, făcând mătâniile și vrăjitoriile necesare după ritul hindușilor.

— Cornelaș (ăla cu mustăji de te poți pițula în ele) ar face bine să-și tze coada de cal de sub nas, nu de altceva, dar se plâng fetele că prea sunt aspre și le înșeapă...

— Sabîn, cel cu „gara în coadă” ar trebui să fie puțin mai precaut când trece zidul din fundul grădinii, să nu mai lase scândura proptită de zid, că văd oamenii și de... chiar omul prost înțelege unde își petrece dânsul nopțile...

A hir o Argellu așela Inge să moșcoleşce ârcia. Noa apu am stat io aclo cât am stat, dapu gila o vreme Inșlepu să asud și leșe sudoarea gi pă minie mal rău gicât gi pă neșce ziuarișci când sapucă să scrie gi Băravu nost și ge domnișoru Radu Baltag gila noi.

Am lăsat driacul aeru așela cald și am zis că io mal mă duc șin alce lături. Omu așela șleo vinit tât cu minie că dară a văzut lel că io nam mal fost paclo o zis că trebe să merem la ghez. Io nam știut că așeta gi mâncat o gi băut o gi spălat pă pișoare da mam dus. Și mo băgat into sobiță plină cu aburi calzi. Și aburi așeta lerau așe ge geșt gi am ghingit că și domnu Niegură gila Românta și gela chejereu român o vinit să să schege. Dapu mam uitat mal binie și am văzut că nul aclo și atunși mam adus amince că li oșe ge întunerec ca atunși la Pașci când unu gintră așeta șie moșcollesc popluși geșicea o mâncat o bătaie gi nu so putut roge vo săptămână pă prea șinstitul obraz. Da mam ghingit că la o ștație o mal fost și căta lumină dopu așeta în sobița asta cu aburi no fost niși on pic ge lumină numa o jost lumna așe gi întunerec ca în capu lu nu șclu carie gila foata așeta Argelliu. Și tât ghingindumă io așe miniam adus amince gi șto scris Scirea așeta șeo fost A hir mal amus vo zășle zile și mam ghingit că așete or fi fost scrisă așel pă întunerecu și ge oșeta directorul gila Scirea șeo fost A hir no văzut binie să scrie șe io întrebat domnișoru Radu că agică cum stă cu sâculu așeta gila foata jidanulul Stamber. Dapă tară am zis că așel nu poșt scrie că să inmoale poplușu pă carie scrii și tinta îți cure pă unzil. Noa apu stând io acle gi voarbă singur și cu minie Inșlepu să mi să inmoale oasălle așa cum ar trebi făcut la căce unu așel. Da nam mal putut sta ce mam cemut că mi să inmoale spinarea așe ca la domnu așela câtă carie domnu director zîșe lbeme gi să poace plocont și nalncea lu șie la pă carie lo suduit teri o clar azi gimnială. Și am leșit geaclo la aier, Uomu după minie că trebe să mă duc să mă șurlu o firă. Da cu șie cîl șurlu că sorponu șe mi lor dat atunși când mo pus peșletu pă șidulă so inmolet cu tátu. Iam spus io traba asta lu uomu așeta da lel o zis că găsım nol aitu paclo. Și neam tă dus calle gi vo cățiva metert și am văzut pă parcea stângă lângă balta șe la cu opu mal ferbince on vâlăuaș mal mic și neșce dărăbl ge geatră aibă. Am întrebat că șei așeta și minio spus omu așeta că acle să spală uomini pă pișoarie. Li jaină acle după cum văzut io și ce poșt spăla binie. Așei trebe că o vinit nu șclu șinle așeta gila Argelliu gi so spălat pă pișoare că numa dacă leșci curat pă tele poșt scrie așe mândru cu lel. Dapu am mârș mal gi parce ca să mă spal o firă pă cap, da gi asta ol mal scrie mal pă săptămâna șelaltă.

Numa până atunși să nle mal trâmiceți căta aboliment.

Al vostu
IUÂN NOJIȚA

Citiți și răspândiți
„BRAVO”

Cronica Timișoreană

Onorabilul B. mare șef la tele. fre. s'a cam incurcat cu... trupa inczi (chestii de varieté) Joi seara, zând că i Vineri și s'a trezi Săm-tă vorbind la telefon cu Budasta, după ce le-a dăruit niște stâlpi A a, dintre ai ce se pun la... bifur-ia... firelor telefonice.

Păi d'ăștia mi ești coane?

Amicul ce i funcționar la Banca lbina” și i insurat nu de mult, gândește foarte serios să și bage „conversiune narăvurile de dina- ea... inhamării, pentru că i foarte zis (zău așa!) să aibe armonie'n a... de unde vrea să l excludă pe ainic, al ce a pățit ce a pățit cu itu Stepici. (Asta așa ca luare ante).

Tot un domn dela „Albina”, pare- re fost director (cu delegație) cică mână pe fostul culturalnic necul- al al Aradului cultural!... (Ati uit cred că i vorba de Popița).

Noi ii vom face cât de curând leasi onoruri ca și amicului arădan! Al mai șugubăt avocat timișorean

...că și rōmi în fiecare zi) și a im- țit creditorii în 4 clase.

1. I. Acei pe cari ii va achita

ă la ultima centimă...

2. II. Acei cărora le a promis a- area chiar parțială.

Cele mai frumoase biju- terii, ceasornicele cele mai precise, tacâmuri, obiecte pentru cadouri la

OLOMAN HARTMAN

Bijutier

AD, Palatul Minorităților. Preturi solide.

Intreprinderile particulare și elementul românesc

— Povestea cu... cocoșul roșu —

N'am fi dorit să scriem despre acest subiect niciodată, pentru că paștele noastre nu ajung nici pentru „chestiunile” ce ne interesează — în special. Dacă o facem totuși, se datorește faptului că nici până azi — cu toate ordinele și regulamentele severe — majoritatea întreprinderilor particulare din orașul nostru, nu s'au conforma legii pentru protecția muncii naționale, așa după cum trebuia. Precizăm, că situația elementului românesc s'a mai... ameliorat, nu însă în măsura în care pretinde legea. Dacă s'au făcut unele angajări de români, acestea au fost puține și au fost făcute în scopul de a „împrestia” într-o măsură oarecare, tabelul cu numele angajaților de altă origine etnică de cât cea română.

Nu noi suntem chemați să ne pronunțăm dacă se aplică sau nu legea pentru protecția elementelor române, însă — obiectivi ca întotdeauna — avem datoria de a înregistra toate cazurile de nerespectare a legii. Deci și de data aceasta, în cele ce urmează, vom căuta să arătăm câteva cazuri, din cari, cititorul, să-și poată face o idee despre felul cum înțeleg unele întreprinderi să-și bată joc de românii, întreprinderi, cari o mare parte sunt conduse de streini.

Am înaintea mea tabelul tuturor „marilor” întreprinderi particulare din Arad, cu personalul angajat și salariile ce le plătește fiecare. Am acest tablou de anul trecut și am și pe acel de luna aceasta.

Ei bine, cum spuneam mai sus — s'a modificat... ceva ceva, față de trecut, însă locurile în conducere au rămas și acuma, tot în mâini străine. Pușinii români angajați de către întreprinderi, au fost recrutați ca simpli muncitori, sau, — în cel mai bun caz, au fost angajați ca maestri plătiți cu salarii mult inferioare streinilor.

— „Desigur, veți zice, românul dacă se angajează vrea să fie imediat șef!”

Cu unele excepții naturale, nu i adevărată această afirmațiune, pentru că cunoaștem cazuri când românii cu pregătiri tehnice n'au fost lăsați să conducă un atelier sau secție — motivând că ei nu se „pricep”, în timp ce conducerea o avea un „specialist” adus din străinătate și plătit cu salarii princiar, dar care, de cele mai multe ori, acolo, era... măcelar sau brutar. Vă rog să mă credeți că cele de mai sus au fost verificate personal de subsemnatul, deci nu sunt din domeniul fanteziei!

...Asta, în timp ce avem la Arad o mulțime de absolvenți de Școli Superioare de Arte Meserii, cari din diferite motive nu pot părăsi orașul, angajându-se în altă parte!

Acești absolvenți — români bine înțeleși — nu pot să se angajeze din lipsă de... locuri, la nici una din întreprinderile particulare locale.

Trebue — bieții — să stea cu diploma în buzunar și să se „plimbe pe „Corso”!..

Această situație este numai pentru românii, pentru că colegii lor, streini, au fost angajați toți. Rușinea — și durerea în același timp — e cu atât mai mare, cu cât unii au

toși preferați față de români, chiar în întreprinderile cu conducere românească. (Dacă vreți lămuriri, vi le dăm, însă numai personal!)

O parte dintre absolvenții amintiți — adică streini — au fost angajați pentru că sunt nepoți de „don director”, altă parte, pe motivul că a intervenit o oarecare... cucoană... bine, ungueroaică, care mai este și mătușa... nepotului și așa mai departe!

Nu se poate spune — cel puțin despre acei dela Arad — că absolvenții liceului Industrial, condus cu atât pricepere și demnitate de d. inginer „Cărpinișan”, nu sunt bine pregătiți! Asta, nu!..

Din contră! Premiile prime obținute pe întreaga țară la diferite concursuri, ni-l arată ca pe cel mai bine pregătit în domeniul tehnicii.

Atunci, de ce acest... boicot pentru absolvenții români arădani?

Cunoaștem cazuri când s'au făcut cereri pentru angajare la toate marile întreprinderi. Ei bine, conducerea acestor întreprinderi, uneori nici n'au răspuns într'un fel sau altul cererii, iar altele, dacă au răspuns au „regretat că din lipsă de locuri nu-i poate angaja!”.

Evident, până acum ocupându-ne numai de absolvenții școlilor tehnice, am neglijat... întreprinderile.

Natural, că vremurile atât nesigure prin care trece azi omenirea și mai cu seamă, comerțul și industria, au făcut ca multe dintre industriile arădane să-și micșoreze capacitatea de producție, concedind o parte din muncitori. Este adevărat că piața de desfacere e mai puțin sigură ca întrecut, însă credința noastră este că această situație este numai provizorie. Singura scuză ce o pot invoca întreprinderile ar fi cea de mai sus.

Mă rog, să o admitem!

Însă cu o condițiune: întreprinderile cu conducere românească să nu angajeze decât români, iar cele cu o conducere străină, să înă cont întotdeauna de faptul că elementele autohtone au întâietatea la angajare!

Fiecare locuitor al țării are dreptul la o existență, pe care nici nu ne gândim să o răpim streinilor numai în favorul românilor!

Dar... prea ne-o răpesc ei nouă, așa că azi am ajuns la situația paradoxală ca în România Mare — după 20 ani dela Unire — în orașul Arad să avem întreprinderi particulare cu personal de 80—85% minoritari, iar românii să... șomeze.

Spuneți și Dvs. dacă asta este lucru echitabil!?

Povestea cu protecția elementului românesc în întreprinderile arădane a devenit un fel de „poveste cu „cocoșul roșu”.

...Tot se începe și nu se mai termină!

Oare, până când?

Radu Ciobanu

Exact

Ghiță. — Pot spune că am ajuns așa cum sunt, numai prin mine însumi.

Mitică (dulce) — E o scuză..

Rente și efecte Bonuri de impozit

pentru plata impozitului și pământului forțat.

**Banca
Goldschmidt
ARAD,
Str. Eminescu No. 4.**

Aia nu!..

— Amănunte inedite dela München —

După cum se știe, în Septembrie trecut, la München s'a întâlnit dnii Chamberlain, Mussolini, Daladier și Hitler. După deschiderea ședinței, d. Chamberlain zise:

— Care este, în ultimă analiză scopul întâlnirii noastre... Ce doriți?

Hitler: O parte din Cehoslovacia!..

Chamberlain: Bine!.. Vi se va da!

Daladier: Acceptat!..

Mussolini: Să recunoașteți Abisinia italiană!

Hitler: Recunoaștem!

Daladier: Acceptăm!

Chamberlain: Fie! Și acum că am pacificat Europa, să semnăm acordul încheiat!..

Secretarul redactează în mare grabă acordul intervenit, iar d. Chamberlain în calitate de reprezentant al celui mai important imperiu, se îndreaptă spre masă spre a semna primul. În acest scop scoate un toc de aur din buzunar și-și aplică semnătura întinde apoi locul dlui Mussolini, care semnează. Tocul trece apoi dlui Daladier și dela primul ministrul al Franței la șeful celui de al III-a Reich. D. Hitler semnează și apoi, vrea să bage tocul în buzunar, fiind în credință că este al d-sale. D. Chamberlain observă gestul și zice:

— Die Hitler, îi-am dat tot ce-ai vrut dar tocul nu îl dau pentru că l' am meu personal!..

Spectacole

Marti, 7 Februarie, compania de teatru, „Muncă și voie bună” da două spectacole la Arad. Primul după amiazi la orele 2 jumătate pentru copii și tineret, iar seara, comedia IGNATUL, în trei acte.

Costul biletelor este de 5 și 10 lei, pentru muncitori și funcționarii particulari. Pentru restul publicului s'a rezervat un număr redus de bilete, la prețul de 60 lei bucata.

Poșta redacției

Năcipală — Acceptat, dar lăsați Bradul în pace. Ocupați vă de a dvs.

Minune...

Croitorul Cseke din C. lea Banatului a refuzat coase pantalonii unui Român. Ziare.

Că Cseke a refuzat să coase, la pantalonii nu i de mirare; dar e într'adevăr minune că mulți români mai merg la Cseke să i umple foalele cu... pâine.

Cseke când e gras, măi frate, și are avere fără preț, în schimbul pâinii ne aruncă, nețărnutul său dispreț.

b. montan

Metode sigure

Un grup de funcționari filtrați administrației financiare, discutau posibilitățile de a primi delegații controlori și nu găseau o soluție potrivită. La urmă, unul care asistase la discuție, dar nu participase la ea zise:

— Inșurați-vă fiecare și imediat primiți delegație de controlori!..

...În fond ideea pare să nu i reușească, dar nu-i suficient de clar trebuie să se mai cristalizeze. Controlorii înșurați ar putea grăbi zolvarea ei!

Să-i însoare

D. Michi, simpatica odraslă a cl. I primară, a drului Mișca a Dezna, veni într-o zi tare plinsit dela școală. La masă mânca și nu mânca. Tatăl său, ca ori tată, indiferent că-i doctor îl i trebă:

— Ce ai Michi de nu mânânci? Domnul Michi, răspunde tatălui său printr-o altă întrebare:

— Tăticule, până când ai înțeles tu?

— Până ce m'am înșurat!

— Atunci însoară-mă și mine tăticule! — veni răspuns neașteptat al domnului Michi gâș și umple ochii de lacrimi!

La bal

În timpul unui dens: El (timid) — Simt bine că... Ea. — Că?!..

El. — Pentru mine... viața... f. dumneatale e un pustiu...

Ea. — Se și vedel Danzezi o cămilă.

Femeia... eterna poveste.

Slăpânul: Trebuie să lărgim poarta garajului.

Șoferul: Nu-i nevoie. Eu întru mașina foarte ușor.

Slăpânul: D ta. Azi însă a căpîi nevastă mea carnat de liberă-concere.

Mica publicitate

A. B. C. școală particulară, P. Iancu No. 2. Învățați limbile: gleză, franceză, germană, română etc. precum și: contabilitate, dactilografie, stenografie. Se pregătesc elevi în particular.

Acțiunea Teatrului Românesc al Aradului

PROGRAM:

Joi, 9 Februarie: Mansarda cu ansamblul Teatrului Național din Cluj.

Luni, 13 Februarie: Gelozia cu Teatrul Național din Cluj.

Mercuri, 22 Februarie: Un erou de N. Kirilțescu și matineu: Ion Al Vădanei de N. Kirilțescu.